

Morten Hahn-Pedersen, Historien om et nul, Mogens Glistrup og Fremskridtsbevægelsen 1971-73, Odense: Odense Universitetsforlag, 1981, 144 s., kr. 97,60.

I TV's "Fokus"-udsendelse den 30.1.1971 udtalte Mogens Glistrup, at det var umoralsk at betale skat og fulgte yderligere dette synspunkt op med en række stærkt provokerende - og for fleres vedkommende lidet smagfulde - formuleringer. Senere har Glistrup hævdet, at han her fik chancen for at starte en længe og nøje planlagt politiske karriere, og at den efterfølgende retssag mod ham var et forsøg på at hindre den politiske løbebane, og derfor var en politisk retssag. Som årene er gået har vel færre og færre troet på denne forklaring, og i forbindelse med Landsrettens afgørelse i Glistrups skattesag gennemgik fjernsynet begivenhedsforløbet i og omkring "Fokus"-udsendelsen og viste, hvor usandsynlig Glistrups forklaring er.

Med Morten Hahn-Pedersens bog om fremskridtsbevægelsens historie 1971-73 må påstanden om en planlagt provokation helt opgives. Hahn-Pedersen skriver: "Reaktionen på "Fokus" synes snarest at være det grundlag, hvorpå Glistrup traf sin beslutning om at gå ind i politik". Det første skridt tages imidlertid først i foråret 1972 med det mislykkede forsøg på at blive opstillet som konservativ folketingskandidat. Efter opfordring fra en snæver kreds stiftes Fremskridtspartiet derefter i sommeren 1972, men først i begyndelsen af 1973 synes Glistrup selv at have tiltro til det nye partis muligheder i dansk politik.

Det er værdifuldt, at dette begivenhedsforløb nu er så veldokumenteret klarlagt, og det er ligeledes fortjenstfuldt, at en række andre omstændigheder ved Fremskridtspartiets start dokumenteres. Imidlertid har vi her et ærgerligt eksempel på, at væsentlige forskningsresultater, der kunne være præsenteret i en 25-siders tidsskriftsartikel af høj standard, i stedet pustes op til en bog af yderst ujævn kvalitet. Svagest er indledningens usystematiske rids af 50'ernes og 60'ernes økonomiske og politiske udvikling samt det påklistede afslutningskapitel, hvor der gøres et mislykket forsøg på både at karakterisere Fremskridtspartiets vælgerbasis og redegøre for de vigtigste forsøg på at forklare årsagerne til Fremskridtspartiets gennemslag i dansk politik. Det er vanskeligt at se, hvem dette kapitel er skrevet for, idet den interesserede offentlighed her blot får en kortfattet, ukyndig og på visse punkter forvrænget fremstilling af andres forskningsarbejder - fagfolk irriteres. Hahn-Pedersen bevæger sig ind på forskningsområder, der er ham meget fremmede, og hvis teori og metode han ikke behersker. Man undres ikke mindst, fordi kapitlet klart ligger uden for afhandlingens egen problemformulering. Det er ganske vist kun på 17 sider, hvilket dog også er end del ud af i alt 91 tekstsider.

Morten Hahn-Pedersen, Historien om et nul, Mogens Glistrup og Fremskridtsbevægelsen 1971-73, Odense: Odense Universitetsforlag, 1981, 144 s., kr. 97,60.

I TVs "Fokus"-udsendelse den 30.1.1971 udtalte Mogens Glistrup, at det var umoralsk at betale skat og fulgte yderligere dette synspunkt op med en række stærkt provokerende - og for fleres vedkommende lidet smagfulde - formuleringer. Senere har Glistrup hævdet, at han her fik chancen for at starte en længe og nøje planlagt politiske karriere, og at den efterfølgende retssag mod ham var et forsøg på at hindre den politiske løbebane, og derfor var en politisk retssag. Som årene er gået har vel færre og færre troet på denne forklaring, og i forbindelse med Landsrettens afgørelse i Glistrups skattesag gennemgik fjernsynet begivenhedsforløbet i og omkring "Fokus"-udsendelsen og viste, hvor usandsynlig Glistrups forklaring er.

Med Morten Hahn-Pedersens bog om fremskridtsbevægelsens historie 1971-73 må påstanden om en planlagt provokation helt opgives. Hahn-Pedersen skriver: "Reaktionen på "Fokus" synes snarest at være det grundlag, hvorpå Glistrup traf sin beslutning om at gå ind i politik". Det første skridt tages imidlertid først i foråret 1972 med det mislykkede forsøg på at blive opstillet som konservativ folketingskandidat. Efter opfordring fra en snæver kreds stiftes Fremskridtspartiet derefter i sommeren 1972, men først i begyndelsen af 1973 synes Glistrup selv at have tiltro til det nye partis muligheder i dansk politik.

Det er værdifuldt, at dette begivenhedsforløb nu er så veldokumenteret klarlagt, og det er ligeledes fortjenstfuldt, at en række andre omstændigheder ved Fremskridtspartiets start dokumenteres. Imidlertid har vi her et ærgerligt eksempel på, at væsentlige forskningsresultater, der kunne være præsenteret i en 25-siders tidsskriftsartikel af høj standard, i stedet pustes op til en bog af yderst ujævn kvalitet. Svagest er indledningens usystematiske rids af 50'ernes og 60'ernes økonomiske og politiske udvikling samt det påklistede afslutningskapitel, hvor der gøres et mislykket forsøg på både at karakterisere Fremskridtspartiets vælgerbasis og redegøre for de vigtigste forsøg på at forklare årsagerne til Fremskridtspartiets gennemslag i dansk politik. Det er vanskeligt at se, hvem dette kapitel er skrevet for, idet den interesserede offentlighed her blot får en kortfattet, ukyndig og på visse punkter forvrænget fremstilling af andres forskningsarbejder - fagfolk irriteres. Hahn-Pedersen bevæger sig ind på forskningsområder, der er ham meget fremmede, og hvis teori og metode han ikke behersker. Man undres ikke mindst, fordi kapitlet klart ligger uden for afhandlingens egen problemformulering. Det er ganske vist kun på 17 sider, hvilket dog også er end del ud af i alt 91 tekstsider.

Konklusion: væsentlige forskningsresultater, der kunne være blevet til en fremragende tidsskriftsartikel, men blev til en kvalitetsmæssigt stærkt svingende bog. Bogformen kan kun begrundes med forsideillustrationen, der viser en fodboldspillende Mogens Glistrup med et stort - og ureglementeret - nul som brystnummer.

Ole Tonsgaard